

ב"ה

פרשת וארא

ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם

שמות ז.כ.

מדה כנגד מדה

אודות מכת דם אומר המדרש - "דם מפני מה בא עליהם, מפני שהיו רואים את ישראל טובלים מטומאתן... ובנות ישראל טובלות מן הנדה... מה עשו המצרים, אחזו עליהם את המים שלא יטבלו... ולא יפרו וירבו, לפיכך הפך הקב"ה את מימיהם לדם". (אליהו רבה פרק ז')

הרי המצריים רצו להלחם נגד זה ש"ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד", משום שהם פחדו "פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ". וכאשר הם ראו שזה (ש"ובני ישראל פרו וגו'") יש לזה שייכות עם "ובנות ישראל טובלות במים", החליטו שהדרך להלחם כנגד זה היא על-ידי שיסגרו את המים, שלא יהיה רחמנא ליצלן שום מקוואות – ואזי נשות ישראל לא יוכלו לטבול, ובמילא יפסק ה"פרו וישרצו", כי בנות ישראל היו כ"גן נעול", אשר נזהרו במאד בטהרת המשפחה, [רק "אחת היתה ופרסמה הכתוב" (וכמו שמובא במדרש, וכן מובא בפשוטו של מקרא בארוכה)].

המצריים מצאו עצה, כיצד שמחד יראה כלפי חוץ שהם אנשים טובים ואינם אכזרים הגוזרים גזירות, ולא מתערבים לאף אחד במעשיו, וביחד עם זה ילחמו עם ה"פרו וישרצו" – יסגרו את מקורות המים!

ועל זה נענשו הם "מדה כנגד מדה", שהקב"ה השיב להם במכת דם, שכל המים שביאורות ובאגמים ובכל מקום שהם, תִּדָּל מלהיות מים, "ויהפכו גו' לדם".

ההוראה מזה מובנת בפשטות: עניין זה ד"פרו וישרצו", צריך להיות בפועל ממש.

לדבר זה יש שייכות מיוחדת לדורינו זה, כמדובר כמה פעמים, שביאת משיח צדקנו, שזהו תפקידו של דורנו, קשור בזה (כמאמר רבותינו ז"ל) ש"אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שב(אוצר ששמו) גוף".

עניין זה -השייכות המיוחדת לדורנו זה- נוסף על העיקר שזוהי (מצוות פרו ורבו) המצוה הראשונה בתורה,

"פרו ורבו", שסדר בתורה הוא גם תורה, ובמילא הוראה, זהו סדר ב"תורת חיים", והוראה מ"תורת חיים".
ו"פרו ורבו" צריך להיות באופן כזה של "ומלאו את הארץ".

ובשעה שמקיימים את "פרו ורבו ומלאו את הארץ", אזי ברור שיגיעו (כהמשך הכתוב, שגם זה הוא חלק מהציווי) ל"וכבשוה", שהוא "כובש" את כל החשבונות שהגיעו מצד ה"ארץ", מצד הארציות והחומריות (כמו שאמר אדמו"ר הזקן באגרת הקודש על הפסוק "גוי אחד בארץ" "שגם בענייני ארץ...") ונעשה שליט ומושל על כל עניינים אלו.

חשבונות בעניינים אלו יכולים להיות רבים, כמה כסף זה יעלה, או כמה טרחה זה דורש, או כמה מיעוט הַרְוּח יכולה להיעשות על ידי צער העיבור וצער הלידה וצער גידול בנים ובנות וכיוצא בזה, והרי אז לא יוכלו להנות מלימוד התורה במנוחת הנפש, או מקיום המצוות במנוחת הנפש, או (לאילו שחושבים בדרגא נמוכה יותר) שלא יוכלו ליהנות מתענוגות העולם (אכן באופן כשר, אך עניינים אלו הם ענייני הרשות, לא ענייני תורה ומצוותיה).

עד שמכל חשבונותיו בונה הוא "ארץ" שלמה, השקפת עולם, עולם בדרך-כלל כולל ארץ ושמים, רוחניות וגשמיות, והוא מכל חשבונותיו בונה השקפת עולם הקשורה רק עם ענייני ארץ, ולא ענייני שמים. אבל הסדר הנדרש הוא- בלשון הידוע- הַגְבֵרַת הרוחניות על הגשם, ובלשון אדמו"ר הזקן בפרק לב בתניא "להגביה ולהעלות הנפש על הגוף", שהנשמה היא העיקר והגוף הוא הטפל...ועל ידי זה יכבוש הוא את כל ה"ארציות", כל אותם החשבונות הקשורים עם "ארץ", וכדלקמן.

בשעה שיש את ה"וכבשוה", שכובשים את כל הארציות עם כל העניינים ואין מתחשבים בהם, אז נעשה ה"וכבשוה" בפשטות, שמבינים ורואים שכל חשבונות אלו אינם נכונים ואמיתיים.

כי הרי ברכת ה' היא תעשיר, ובשעה שעושים כלי גדול יותר, שהכלי לקבל ברכת ה', זהו קיום רצונו של ה', אזי ה' משלם באופן של מדה כנגד מדה: שהרי "לא ברא הקב"ה דבר אחד לבטלה", ובזמן שבאים בעל ואשה יהודים, ומראים לקב"ה שהם הכינו כלי גדול בזה שהם עשוי כל התלוי בהם שיהיה להם בנים ובנות עוסקים בתורה ומצוותיה הולכים בדרך הישר והטוב בעיני אלוקים ובעיני אדם, אזי הם מתברכים.

ואז ברכת ה' היא תעשיר, לא רק ימולא מחסורו אשר יחסר לו, מה שנצרך כדי לגדל עוד ילד ועוד ילדה,

ולגדלם מתוך הרחבה, אף על פי שהישיבה דורשת כסף הרבה שלא בערך ל"פאבליק סקול" (בית ספר עממי), כי הרי הלימודים ב"פאבליק סקול" הם חינם בלא כסף, ולישיבה צריך כן לשלם, ובנוסף לזה שאר הוצאות, לקנות לו מאכל מיוחד כי על הסנדוויצ'ים שמחלקים יש ספק בכשרותם, והסנדוויצ'ים מהמלוכה כלל אינו חושב לקבלם, אף שאת זה יכול לקבל חינם, או בחצי מחיר.

אומרים לו, לא רק שברכת ה' תמלא את מחסורך בכל מה שצריך להשקיע בחינוך הילדים, אלא ברכת ה' היא תעשיר. אבל כדי לקבל עשירות בגשמיות וברוחניות צריכים להכין כלים, כי אם אין כלים "ויעמוד השמן".

ואז (שמכינים הכלים המתאימים, על-ידי קיום מצוות פריה ורביה) רואים ש"וכבשוה", שהוא שולט על כל הארציות, כל החשבונות הקשורים עם ענייני ארץ.

קטע משיחת כ"ד טבת, רשימת השומעים בלתי מוגה.
פארברענגען תשמ"א ע' כה ואילך.

בשמות רבה, ובאליהו רבה וכן בכמה מקומות.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה